

Droga św. Jakuba VIA REGIA

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Zimna Wódka – Góra św. Anny
– Opole – Brzeg – Małujowice

Przewodnik Pielgrzyma

Współfinansowane
przez Samorząd
Województwa
Opolskiego

Droga św. Jakuba VIA REGIA
Województwo Opolskie
Zimna Wódka – Opole - Małujowice
Przewodnik pielgrzyma

Tekst: Tadeusz Jurek, Helmut Starosta

Redakcja: Emil Mendyk

Zdjęcia: Helmut Starosta, Mirosław Czekala, Andrzej Nowak, Bartosz Paliga

Skład, opracowanie graficzne: Studio Pixel-Pro - Jelenia Góra (www.pixel-pro.pl)

Mapy: Studio PLAN

© Stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce”
ul. Legnicka 65, 54-206 Wrocław
www.camino.net.pl

ISBN: 978-83-938400-5-2

Droga św. Jakuba VIA REGIA

Województwo Opolskie

Zimna Wódka – Góra św. Anny – Opole – Brzeg – Małujowice

Współfinansowane
przez Samorząd
Województwa
Opolskiego

Przewodnik „Droga św. Jakuba VIA REGIA: Województwo Opolskie” to wspólna inicjatywa Stowarzyszenia „Przyjaciele Drog św. Jakuba w Polsce” oraz Samorządu Województwa Opolskiego, prezentująca pieszny szlak prowadzący wzdłuż dawnej Drogi Królewskiej (łac. Via Regia).

Ten ważny dla średniowiecznej Europy trakt łączył Ruś, Małopolskę, Śląsk, Saksonię, Hesję i Nadrenię ze środkową Francją i Hiszpanią. Miasta, które się wokół niego rozwinęły – Kijów, Lwów, Kraków, Wrocław, Lipsk, Frankfurt, Moguncja – od wieków są ważnymi ośrodkami kulturalnymi i gospodarczymi swoich regionów. Dla osób wędrujących przez Europę ośrodki te stanowią wspaniały przykład kształtowania się duchowej wspólnoty Starego Kontynentu. Inne miasta i miejscowości znajdujące się na szlaku pątniczym św. Jakuba, tak jak Opole, Brzeg czy Góra Świętej Anny, również doskonale pokazują korzenie europejskiej tożsamości kulturowej.

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce tę publikację ufając, że przyczyni się ona do zainteresowania naszym regionem, a przez to do wzmocnienia w województwie opolskim ruchu turystycznego, jak i dalszego wzmacniania wspólnej europejskiej tożsamości oraz kultywowania jej duchowych korzeni.

Wierzymy, że szlak, który ukształtowali w średniowieczu pielgrzymi wędrujący po Europie, jako Droga św. Jakuba, będzie coraz ciekawszą atrakcją turystyczną naszego kontynentu.

Zarząd Województwa Opolskiego:

Andrzej Buła

Zbigniew Kubalańca

Roman Kolek

Stanisław Rakoczy

Szymon Oglaza

Wstęp	6
Wskazówki praktyczne	7
Legenda do map i planów	9
Opis szlaku:	11
Zimna Wódka	11
Klucz	11
Czarnocin	13
Poręba	13
Góra św. Anny	13
Ligota Dolna	17
Kamień Śląski	18
Kosorowice	21
Opole	22
Czarnowąsy	27
Dobrzeń Wielki	30
Chróścice	31
Skorogoszcz	34
Wronów	36
Zwanowice	37
Brzeg	37
Skarbimierz	39
Małujowice	41

LEGENDA DO TEKSTU:

Opis miejscowości

Opis przebiegu szlaku

Ciekawostki z Drogi i z czasu

Wskazówki praktyczne

Symbole stosowane przy opisie miejscowości:

Nazwa miejscowości (odległość do Opola / odległość do Zgorzelca / odległość do Santiago de Compostela)

 – noclegi

 – gastronomia

 – sklep

 – kościół

 – apteka

 – gabinet lekarski, przychodnia zdrowia

 – bankomat

 – poczta

 – miejsce szczególnie warte zwiedzenia

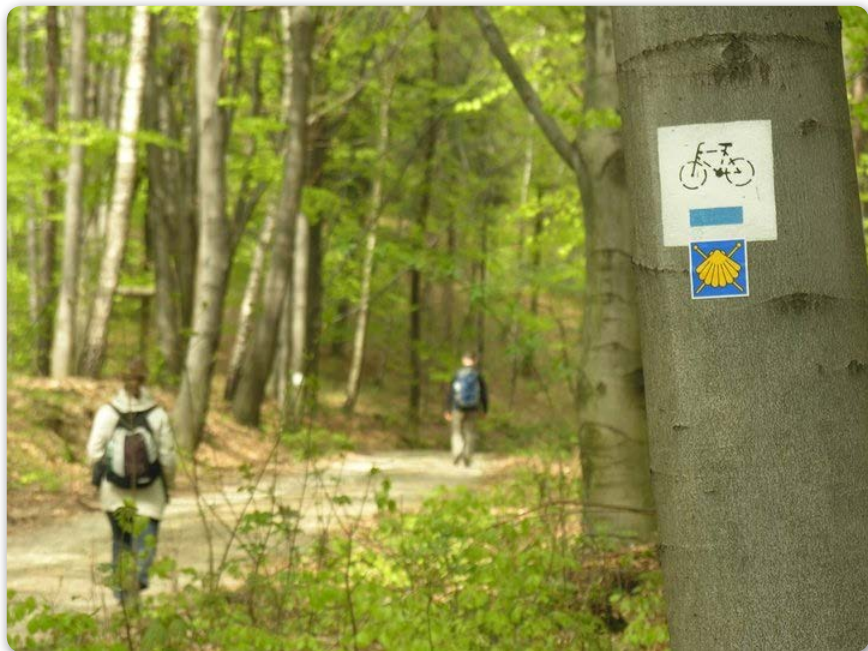
 – przystanek autobusowy

 – stacja kolejowa

 – informacja turystyczna

Hola, peregrino!

Do rąk czytelnika oddajemy kolejny z przewodników opisujących polskie odcinki pieszego szlaku „Droga św. Jakuba”, prowadzącego wzdłuż dawnej Drogi Królewskiej (łac. Via Regia). Ten niezwykle ważny dla średniowiecznej Europy trakt łączył Ruś, Małopolskę, Śląsk, Saksonię, Hesję i Nadrenię ze środkową Francją i Hiszpanią. Rozwijające się wzdłuż niego miasta – by wspomnieć tu choćby Kijów, Lwów, Kraków, Wrocław, Lipsk, Frankfurt, Moguncję – nieprzerwanie stanowią ośrodki kulturalne i gospodarcze swoich regionów. Zaś dla osób wędrujących przez Europę jako pielgrzymi stanowią doskonały przykład kształtowania się duchowej wspólnoty Starego Kontynentu. Niewiele mniej w tym względzie mówią też mniejsze miejscowości, jeśli zechcemy je odwiedzić idąc niespiesznym krokiem.

W roku 2005 Via Regia dołączyła oficjalnie do grona Europejskich Szlaków Kulturowych, spośród których za pierwszy uznano w 1987 r. Drogę św. Jakuba. Na opisywanej w tym przewodniku trasie oba szlaki przeplatają się swego rodzaju duchowo-kulturalną oś Śląska i całej południowej Polski. Pierwszym oznakowanym odcinkiem Drogi św. Jakuba wzdłuż Via Regia była trasa prowadząca przez Dolny Śląsk (2006 r.), następnie przystąpiono do odtworzenia pątniczego szlaku w województwie opolskim. Stał się on faktem w roku 2008. Ze wschodu na zachód spiął on Polskę w roku 2014, zaś rok później sięgnął już Lwowa. Koordynacją całej trasy od Medyki do Zgorzelca zajmuje się stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce” we współpracy z regionalnymi organizacjami. Jedną z nich jest stowarzyszenie „Pielgrzymi Opolscy”, które opiekuje się szlakiem od miejscowości Zimna Wódka do Małujowic, gdzie znajduje się jedno z sześciu polskich sanktuariów św. Jakuba.

Niniejszy przewodnik jest poprawioną, uzupełnioną i zaktualizowaną edycją przewodnika wydanego w roku 2010. Okazją tej nowej edycji jest 15. rocznica obecności województwa opolskiego, wraz z jego regionami partnerskimi połączonymi Drogą św. Jakuba: Nadrenia-Palatynatem, Burgundią i Galicją. To właśnie w Galicji, autonomicznym regionie Hiszpanii, którego stolicą jest Santiago de Compostela, znajduje się zgodnie z tradycją grób Apostoła Jakuba Starszego. To tam z całego Kontynentu zmierzają trasy Camino de Santiago, które od dwunastu wieków stanowią ważny element europejskiej tożsamości i przyczyniają się przyjaznego współistnienia narodów Europy odnajdujących w drodze wspólne korzenie.

Niech więc i ta publikacja przyczyni się do odkrycia oraz ciągłego ożywiania i wzmacniania tych korzeni, a bardziej bezpośrednio – niech stanowi przydatną pomoc w pątniczej drodze przez Opolszczyznę.

Dobrej Drogi! Buen Camino!

Emil Mendyk
Stowarzyszenie „Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce”
info@camino.net.pl

Helmut Starosta
Stowarzyszenie „Pielgrzymi Opolscy”
opole@camino.net.pl

Wskazówki praktyczne

Przewodnik opisuje Drogę św. Jakuba Via Regia od granicy województw śląskiego i opolskiego (umownym punktem początkowym jest tutaj miejscowość Zimna Wódka) do Małujowic z sanktuarium św. Jakuba Apostoła, przy granicy województw opolskiego i dolnośląskiego. Szlak jest przewidziany dla dla pielgrzymów pieszych, ale na znakomitej większości swojego przebiegu dostępny jest także dla rowerzystów. Dla odcinków, które mogą być kłopotliwe dla cyklistów, zaproponowano w przewodniku alternatywne trasy, które jednakże nie są znakowane w terenie. Rowerowi użytkownicy Drogi św. Jakuba na terenie miast powinni zwrócić szczególną uwagę na lokalną organizację ruchu kołowego.

Standardowo trasa oznakowana jest symbolem muszli znanym z innych odcinków Via Regia przy pomocy znaków klejonych i malowanych oraz uproszczonemu oznakowaniu

znanemu z Camino w Hiszpanii, czyli żółtymi strzałkami. Zgodnie z zasadą przyjętą na Drodze św. Jakuba szlak jest oznakowany tylko w jedną stronę: do Santiago de Compostela, czyli na zachód.

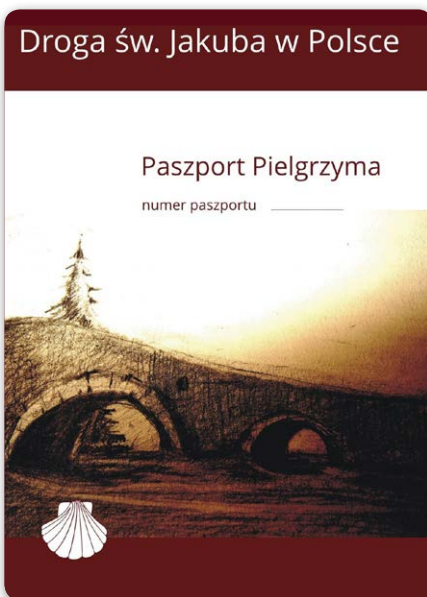
Szlak omija ruchliwe, asfaltowe trasy (wyjątek stanowi krótki odcinek po wyjściu ze Skorogoszczy w kierunku Brzegu) i prowadzi głównie drogami polnymi i rowerowymi i leśnymi duktami oraz bocznymi szosami o znikomym

ruchu. Przy wytyczaniu szlaku starano się nie unikać znaczących dla regionu obiektów za-
bytkowych i historycznych, jak Góra św. Anny czy kościół św. Rocha w Dobrzeniu. Obecny
przebieg jest wynikiem długich poszukiwań optymalnej trasy oraz ponad dziesięciu lat
korzystania z niego przez setki pielgrzymów; co nie znaczy, że w przyszłości nie może ulec
modyfikacji, choćby ze względu na przebudowę infrastruktury drogowej. Dlatego przed
wyjściem na szlak prosimy o porównanie trasy opisanej w przewodniku z aktualną mapą na
stronie www.camino.net.pl.

Poza zawartymi w przewodniku mapami, na kolejnych stronach znajdują się również opisy
przebiegu trasy. Przewodnik przedstawia także krótki rys dziejów poszczególnych miejsco-
wości oraz wiele dodatkowych opowieści pozwalających lepiej poznać region i jego miesz-
kańców. Przy opisach obiektów sakralnych dodano informacje o godzinach sprawowanych
tam nabożeństw.

Adresy miejsc noclegowych podane są po opisie poszczególnych miejscowości. Dla pewności
uzyskania noclegu wskazana jest wcześniejsza telefoniczna zapowiedź chęci skorzysta-
nia z noclegu. Dotyczy to przede wszystkim obiektów, które na co dzień nie świadczą
takich możliwości (klasztory, domy parafial-
ne itp.). Przed wyruszeniem na szlak warto
zajrzeć na stronę internetową www.camino.net.pl, gdzie w zakładce poświęconej Dro-
dze św. Jakuba Via Regia znajduje się aktualny
wykaz dostępnych dla pielgrzymów miejsc
noclegowych (). Dzięki zamieszczonej
tam mapie cyfrowej można posługiwać się
nawigacją w telefonie, a także pobrać plik ze
śladem GPS szlaku.

Wskazane jest, aby każdy wybierający się na
Szlak i chcący korzystać z miejsc noclegowych
posługiwał się Paszportem Pielgrzyma, któ-
ry daje gospodarzom obiektów pewność, że
ma rzeczywiście do czynienia z pątnikiem.
Dokument taki można zamówić w Sklepie
Pielgrzyma na stronie www.camino.net.pl.

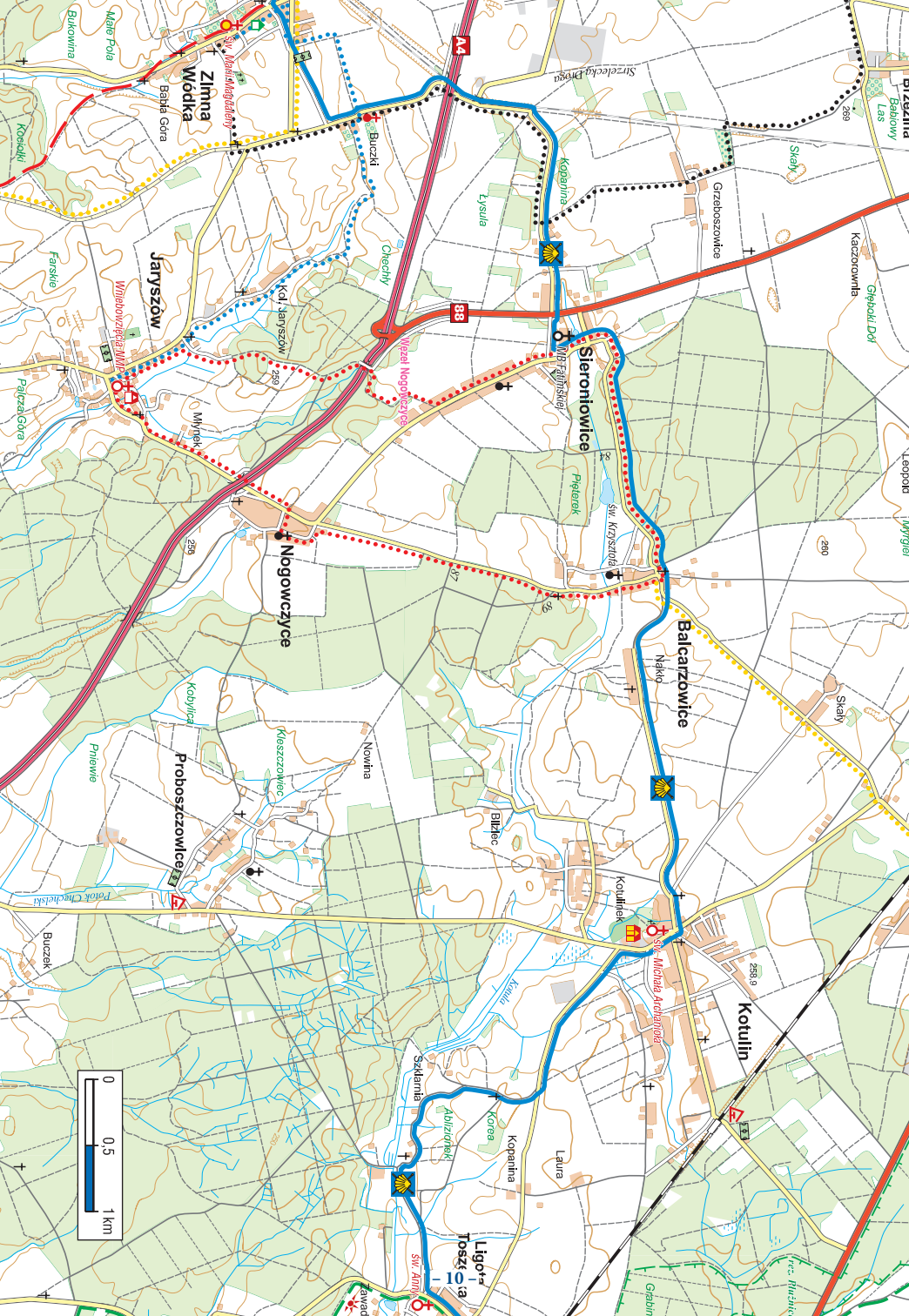

Przed wszystkim wędrowcom wybierającym się na opolskie Camino niech towarzyszy spokój
i pewność opieki ze strony św. Jakuba – wytrawni pątnicy, którzy niejedną muszelkę już w życiu
widzieli, mogliby długo gawędzić o tym, jak to Santiago ich z opresji wywodził.

Tak więc Dobrej Drogii! Buen Camino!

LEGENDA do map i planów zamieszczonych w przewodniku

	autostrada
	droga krajowa; droga wojewódzka
	drogi lokalne; zakaz wjazdu
	droga z kostki brukowej, droga z płyt betonowych; deptak
	drogi w budowie
	droga gruntowa; droga leśna, polna; ścieżka
	linia kolejowa: czynna; nieczynna; stacja kolejowa; tory rozebrane
	granica: parku krajobrazowego; rezerwatu
	szlak św. Jakuba
	szlaki turystyczne piesze
	szlaki turystyczne rowerowe
	hotel; agroturystyka; inne noclegi; informacja turystyczna
	kościół; kościół zabytkowy; kościół zabytkowy drewniany
	kaplica zabytkowa; kaplica
	krzyż przydrożny; figura świętego; krzyż kamienny
	zamek; pałac odrestaurowany; dwór
	wieża zabytkowa; zabytek techniki; kamień graniczny
	punkt widokowy; grodzisko; miejsce odpoczynku
	kamieniołom: czynny; nieczynny
	skały; gładz narzutowy; źródło
	stadlon; bolsko
	zabudowa; tereny przemysłowe
	ogródki działkowe; sad; park
	cmentarz; las

Droga św. Jakuba VIA REGIA

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Zimna Wódka – Góra św. Anny – Opole – Dobrzeń Wielki – Brzeg – Małujowice

Droga św. Jakuba Via Regia na teren województwa opolskiego wchodzi w okolicach węzła autostradowego Nogowczyce na A4, między miejscowościami Kotulin (w woj. śląskim) a Balcarzowice (w woj. opolskim). Ze względów logistycznych (możliwość dojazdu komunikacją publiczną oraz dostępne miejsca noclegowe) opis szlaku rozpoczynamy od pobliskiej miejscowości o intrygującej nazwie.

Zimna Wódka (48 km do Opola / 345 km do Zgorzelca / 3197 km do Santiago de Compostela)

Zobaczmy tu, na wzniesieniu w środku wsi, drewniany, barokowy kościół filialny pod wezwaniem św. Marii Magdaleny (msze św. w niedziele o godz. 8.00).

Noclegi:

Agroturystyka Magdalena i Krystian Muszkietowie
ul. Ujazdowska 7, tel. 774 637 823
www.zimnawodka.com.pl

Na pierwszym skrzyżowaniu za kościołem skręcamy w lewo i dalej na ścieżkę, która po kilkuset metrach przekracza nieczynną linię kolejową. Nasz szlak skręca w lewo, do lasu. Na leśnej ścieżce skręcamy w prawo i zaraz znów w prawo, opuszczamy las i połączy drogą udajemy się w lewo do widocznego na wzniesieniu w otoczeniu rozłożystych drzew kościoła w centrum kolejnej wsi.

Klucz (45 km / 342 km / 3494 km)

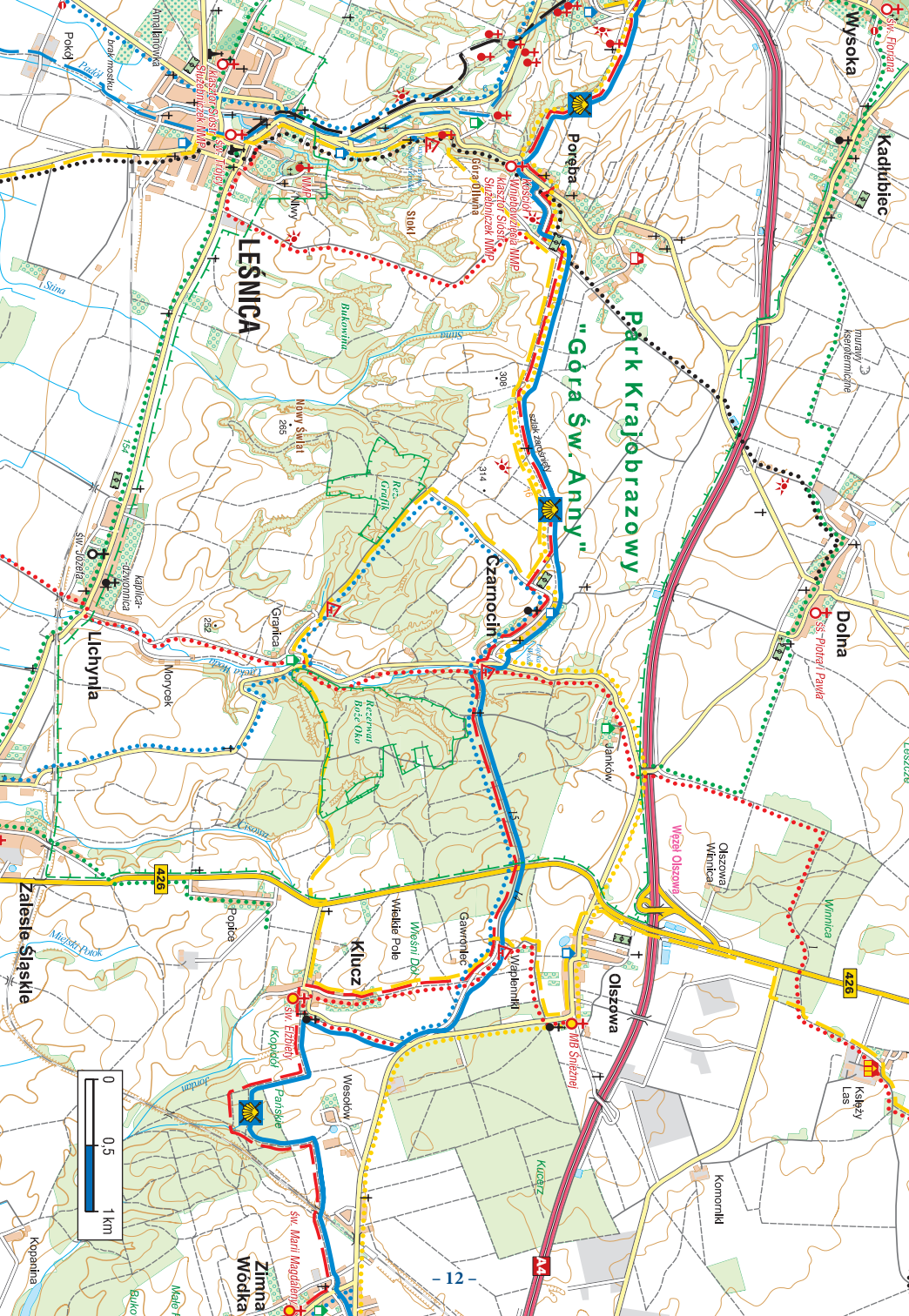

Drewniany kościół parafialny św. Elżbiety Węgierskiej w dzisiejszej formie powstał w roku 1748. Ciekawe jest barokowe wyposażenie (obrazy i rzeźby m.in. św. Jana Nepomucena, ołtarz główny z przedstawieniem patronki kościoła, a po bokach - św. Jadwigi i Matki Boskiej Bolesnej).

Msze św. w niedziele: 7:00, 8:30, 10:30

Przy kościele skręcamy w prawo, na północ i po 1,5 km mijamy leśniczówkę. Nasz szlak skręca łagodnie w lewo, przez las, gdzie przecinamy drogę wojewódzką nr 426 z Kędzierzyna do Strzelca Opolskich i po 2,4 km docieramy do małowiczko położonej wsi Czarnocin.

Czarnocin (41 km / 338 km / 3490 km)

Urozmaicona rzeźba terenu, doliny o szerokich dnach i głębokie parowy o stromych zboczach sprawiły, że okolica ta nazywana bywa Śląską Szwajcarią. Na południe od wsi leży rezerwat przyrody „Boże Oko”, którego nazwa nawiązuje do znajdującej się między nim a wsią kapliczki Bożej Opatrzności. Według legendy kapliczka powstała dla upamiętnienia wielokrotnego pojawiania się tutaj świętej Anny wędrującej na Górę św. Anny.

Kontynuujemy wędrowkę polnymi drogami na zachód i po 4 km osiągamy kolejną wieś.

Poręba (37 km / 334 km / 3486 km)

Leży ona w wąskiej i długiej dolinie, której dnem płynie potok Cedron. Wschodnia ściana doliny jest dość stroma, natomiast stok zachodni łagodnie wznosi się w kierunku Góry św. Anny. Poręba należała niegdyś do rycerskiego śląskiego rodu Strzałów, którzy byli fundatorami pierwszego kościoła na Górze św. Anny. W roku 1637 wieś razem z górą zakupił Melchior Ferdynand Gaschin z Żyrowej, późniejszy fundator klasztoru franciszkanów. Przez wieś prowadzi malowniczy fragment szlaku kalwarii annogórskiej. Wśród znajdujących się tu kaplic rozmiarami wyróżnia się kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (msza św. w niedziele o 9.30).

Z Poręby szlak (wraz z pieszym czerwonym) wspina się wśród drzew drogą kalwarii przez Anno-górskie Błonia (tu mijamy ołtarz papieski - pamiątkę niesporów odprawianych przez Jana Pawła II w czasie jego drugiej pielgrzymki do Polski w czerwcu 1983 r.). Wkrótce docieramy do bazyliki i klasztoru. Po następnym 1 km drogą kalwaryjską, między położonymi z obu stron kaplicami osiągamy Dom Pielgrzyma.

Góra św. Anny (34 km / 330 km / 3482 km)

(4 km Dziesizowice)

Wznoszące się na 400 m n.p.m. wzgórze jest najwyższym punktem Garbu Chelmskiego i całej Wyżyny Śląskiej. Nazwę Góra św. Anny nosi także wioska położona na zboczu tej góry. Najbardziej znana jest ona jednak jako sanktuarium i najważniejsze miejsce pielgrzymkowe na Górnym Śląsku. Z nowszej historii należy wspomnieć o walkach III powstania śląskiego, które toczyły się w tym rejonie w maju i czerwcu 1921 r.

Warto zauważyć, że wcześniej w źródłach historycznych występowały również inne nazwy tego miejsca, jak Góra św. Jakuba i Góra św. Jerzego. Miejsce dawnego pogańskiego ośrodka kultowego w XII w. zajęła kaplica, a w XV w. ufundowany przez rodzinę Strzałów drewniany kościół św. Jerzego. Za sprawą znajdującej się w nim cudownej figury św. Anny Samotrzeciej okolica ludność coraz częściej nazywała go kościołem św. Anny. Z czasem rozwinął się on w znany ośrodek pielgrzymkowy.

Zespół sanktuarium tworzą kościół św. Anny, klasztor franciszkanów i kalwaria. Kościół wybudowany został w latach 1657-73 z wykorzystaniem murów wcześniejszej kaplicy gotyckiej, był wielokrotnie rozbudowywany i restaurowany. Wystrój wnętrza, neobarokowy i neorokokowy, jest efektem restauracji z lat 1957-62 i lat 90. XX w. W głównym ołtarzu, we wnęce powyżej tabernakulum, znajduje się, czczona jako cudowna, gotycka figura św. Anny Samotrzeciej z XV w. W bazylice warto

zwrócić uwagę na stylowe ołtarze. Ciekawe są też malowidła na sklepieniach, nawiązujące m. in. do życia św. Anny i witraże z przedstawieniami świętych. Od strony południowej do kościoła przylega barokowy budynek klasztoru franciszkanów z lat 1733-49. Mieści się w nim także muzeum z eksponatami dotyczącymi dziejów zakonu i kultu św. Anny oraz wystawa misyjna ze zbiorami przywiezionymi z misji franciszkańskich (wejście od podwórka klasztornego).

Przedłużeniem bazyliki od zachodu jest dziedziniec odpustowy z trzech stron otoczony krużgankami z 1768 r., zwany Rajskim Placem. Do Rajskiego Placu z zewnątrz można się dostać przez trzy bramy – Główną (od strony zachodniej, poprzedza ją 70 schodów); Bramę Ave Maria (od strony północnej, aż 132 schody od poziomu ulicy) i Bramę Papieską rozbudowaną w 1983 r. od strony wschodniej, aby umożliwić wjazd przed bazylikę samochodu z Janem Pawłem II. Wizyta papieża, odbywająca się w ramach jego drugiej pielgrzymki do Polski, miała miejsce po południu 21 czerwca 1983 roku. Papież odwiedził bazylikę i odprowadził nieszpory maryjne na przyległych kalwaryjskich błoniach dla około miliona wiernych.

Przy wyjściu z Rajskiego Placu Bramą Papieską napotykamy po lewej stronie wapienną Grotę Lourdzką, z wykorzystaniem miejsca po wcześniejszym kamieniołomie bazaltu. Plac przed grotą otacza 14 kamiennych stacji drogi krzyżowej, a w jego centrum stoi kaplica św. Rafała Archanioła. Rozpoczyna ona zespół Kalwarii i Drózek Matki Boskiej, wzorowanych na Kalwarii Zebrzydowskiej i malowniczo wkomponowanych w zalesione południowe i wschodnie pagórkowate, niekiedy całkiem strome zbocza okolic Góry św. Anny. Przy schodach prowadzących ze wsi do Bramy Ave Maria znajdziemy współczesną, betonową rzeźbę założyciela zakonu franciszkanów i zarazem patrona ekologów, św. Franciszka, przedstawionego tutaj ze zwierzętami.

Noclegi:

Dom Pielgrzymia

al. Jana Pawła II 7, tel. 774 625 301

www.dompielgrzymia.pl

Szkolne Schronisko Młodzieżowe

ul. Szkolna 1, tel. 774 625 473

www.ssm-goraswanny.pl

Wybitne walory przyrodnicze i kulturowe terenu zadecydowały o utworzeniu w 1988 r. Parku Krajobrazowego Góra św. Anny o powierzchni ponad 50,5 km² z otuliną stanowiącą strefę ochronną parku o powierzchni 64 km². Najcenniejsze przyrodniczo fragmenty obszarów leśnych objęte są ochroną rezerwatową. Nieczynny kamieniołom wapienia został w latach 1934-38 zamieniony na olbrzymi amfiteatr skalny, wkomponowany w górny odcinek zalezionej doliny. Nad jego czołową ścianą, w roku 1955 postawiono monumentalny Pomnik Czynu Powstańczego, autorstwa Xawerego Dunikowskiego.

Msze św. w bazylice

niedziele: 7:00, 8:30, 10:00, 11:30, 14:00, 17:00,
15:30 (w j. niemieckim)

dni powszednie: 7:00, 11:00 (dla pielgrzymów
od 1 maja do 31 października)

soboty: dodatkowa o 18:00 (niedzielną)

Po północnej stronie klasztoru, na skarpie w centrum wsi, stoi pomnik papieża Jana Pawła II, dzieło Gustawa Zemły z 2000 r. wykonane z brązu. Przedstawia papieża w stroju pontyfikalnym z pastorałem w lewej ręce i prawą ręką w geście pozdrowienia, jest kopią monumentów z Płocka i Montevideo (Urugwaj).

Od pomnika schodzimy w dół do ul. Leśniczkiej, w stronę widocznej kamiennej figury św. Jana Nepomucena. Dalej udajemy się w prawo, w kierunku północnym ulicą Strzelecką w stronę wsi Wysoka i wiaduktu nad autostradą A4, za którym wśród zabudowań skręcamy w lewo. Wędrujemy fragmentem szlaku flory i fauny, oznakowanego kolorem zielonym, wiodącym dookoła Góry św. Anny.

Budowa autostrady, przecinającej w tym miejscu masyw Góry Chełmskiej, wywołała w 1998 r. liczne i widowiskowe protesty ekologów pragnących przesunięcia trasy autostrady bardziej na północ, by zachować wszystkie walory przyrodnicze terenu. Niewątpliwie oddany do użytku latem 2001 r. odcinek autostrady, posiadający tu po 3 pasma ruchu w każdą stronę, jest zagrożeniem dla Parku Krajobrazowego Góra św. Anny.

Po 0,7 km od sanktuarium w Górze św. Anny, tuż za wiaduktem nad autostradą, skręcamy w lewo, w wąską asfaltową drogę prowadzącą w stronę widocznej z daleka stacji przekąźnikowej. Z prawej strony mijamy nieczynny, murowany z kamienia łamanego wiatrak typu holenderskiego z połowy XIX w., po lewej parking przy autostradzie, a dalej radiową stację przekąźnikową. Za nią, gdy skończy się asfalt, wędrujemy

drogą gruntową prowadzącą w kierunku lasu. Na jego skraju schodzą się szlaki zielony i niebieski; zmierzamy dalej szlakiem zielonym, ostro w dół. Przez 2,3 km wędrujemy przez mieszany, świerkowo-bukowy las. Dalej trawersujemy Górę Kamienną (323 m n.p.m.), na której zboczach po lewej stronie mijamy kolejny rezerwat ścisły Ligota Dolna, chroniący roślinność ciepłolubną, z urozmaiconą rzeźbą terenu, wychodniami wapieni zarastanymi roślinnością oraz z bogatą fauną (szczególnie dużo gatunków motyli). Szlak zielony skręca w lewo, my udajemy się jednak prosto w kierunku wsi Ligota Dolna. W niewielkim oddaleniu od drogi, po jej lewej stronie, dostrzegamy wapiennik z wyraźną płaskorzeźbą człowieka ze skrzydłami, czyli Ikara (symbolem przedwojennej niemieckiej organizacji lotniczej, o czym niżej). W pobliżu także nieczynny kamieniołom wapieni i margli. Na skrzyżowaniu z ul. Wiejską w Ligocie Dolnej skręcamy w prawo.

Ligota Dolna (27 km / 323 / 3476 km)

Ta mała wieś zapisała się w dziejach polskiego lotnictwa. W latach 1946-61 funkcjonowała tu pierwsza w Polsce cywilna szkoła pilotów i mechaników lotniczych, wykorzystująca pozostałości przedwojennej niemieckiej szkoły pilotów i lotniska szybowcowego.

W Ligocie Dolnej znajduje się jedyne w kraju prywatne Muzeum Sztuki Sakralnej. Wśród około 2 tysięcy eksponatów o tematyce sakralnej, czyli zabytkowych figur, rzeźb, krzyży, kapliczek oraz przedmiotów kultu religijnego i starych dewocjonaliów, najliczniejszą ekspozycję stanowią obrazy. Jest to największa w Polsce, licząca ponad siedemset egzemplarzy kolekcja oleodruków, druków, litografii o treści sakralnej. Są tu oprawione w oryginalne ramy tzw. obrazy święte z XIX i początku XX wieku. Przedstawiają postaci świętych, sceny biblijne, wizerunki Matki Boskiej, Madonn Polskich, sceny pasyjne, miejsca pielgrzymkowe itp. Oczywiście znajdziemy wśród nich także przedstawienia św. Jakuba. Tel. 506 140 510.

Ul. Wiejską dochodzimy do ul. Orlika i skręcamy w nią w lewo, a po ok. 0,6 km, na skrzyżowaniu dróg polnych w prawo, w stronę widocznej drogi wojewódzkiej 409. Przekraczamy ją i wchodzimy na szosę prowadzącą w kierunku Izbicka. Przecinamy wieś Sprzęcice i osiągamy wieś Siedlec.

Dwujęzyczna tablica z nazwą miejscowości przy wejściu do Sprzęcic / Sprengschütz przypomina nam, że na Śląsku Opolskim mieszka spora grupa, około 140 tys. osób, dla których „językiem serca” (cytuje opolskiego arcybiskupa Alfonsa Nossola) jest niemiecki. Pozostając obywatelami polskimi, najczęściej przyznają się oni do narodowości niemieckiej, ale w ostatnich latach coraz częściej deklarowana jest przynależność do narodowości śląskiej.

W centrum **Siedlca** (23 km / 320 km / 3472 km) mijamy po prawej nowszą kaplicę i starszy, z 1908 r., kościół, a przy skrzyżowaniu z dobiegającą z lewej ul. Poznowicką – figurę św. Jana Nepomucena z 1746 r. Dalej mijamy Dom Strażaka i stojącą naprzeciw figurę św. Floriana.

Po 0,6 km, na wyraźnym skrzyżowaniu w północnym krańcu wsi, skręcamy w lewo, drogą oznaczoną znakiem drogowym informującym o drodze bez przejazdu. Po 100 metrach kończy się asfalt i zaczyna droga szutrowa. Po 1,2 km osiągamy młody las. Po kolejnych 600 metrach zbliżamy się do położonego po lewej stronie lotniska w Kamieniu Śląskim.

Kamień Śląski (20 km / 316 km / 3468 km)

Do roku 2000 lotnisko w Kamieniu Śl. było obiektem wojskowym, obecnie na jego terenie znajduje się profesjonalny tor wyścigowy „Silesia Ring” dla sportów motorowych. W pobliżu znajduje się także pole golfowe. Utrzymane przy tym zostały funkcje lądowiska dla małych samolotów w porze dziennej.

Po 0,5 km osiągamy szlaban zagradzający drogę dla ruchu kołowego. Cały czas z lewej mamy ogrodzenie lotniska, z prawej osiągamy budynek hotelu „Aviator”. Po 1,3 km docieramy do zabudowań Zespołu Turystyczno-Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego „Sebastianeum Silesiacum” Caritas Diecezji Opolskiej w Kamieniu Śląskim.

Znakomicie odrestaurowane pomieszczenia gospodarcze, dawna stajnia, stodoła i wozownia należały pierwotnie do kompleksu pałacowo-parkowego. Od roku 2005 jest to nowoczesna placówka rehabilitacyjno-wypoczynkowa prowadząca m. in. tradycyjne zabiegi lecznicze według popularnej w XIX w. metody bawarskiego księdza Sebastiana Kneippa z wykorzystaniem wód oligoceńskich (hydroterapia), a także leczenia ruchem (kinezyterapia), w tym jazda konna (hipoterapia) i leczenie ziołami (fitoterapia).

Kamień Śląski jest pięknie zachowaną miejscowością o bogatej tradycji; jako gród warowny i siedziba śląskiego rycerskiego rodu Odrowążów wzmiankowany był już w XII w. To tu urodzili się pochodzący z tej rodziny św. Jacek oraz błogosławieni Czesław i Bronisława. Po wygaśnięciu w XVI w. kamieńskiej linii rodu Odrowążów, miejscowość należała do kolejnych szlacheckich rodów śląskich, m. in. Strzałów, Rokowskich, Larischów (budowniczych pałacu) i Strachwitzów (do 1945 r.).

Pałac w Kamieniu Śląskim. służy dzisiaj jako Centrum Kultury i Nauki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Jego obecna bryła powstała z późnobarokowego założenia zamkowego wzniesionego w XVII i XVIII w. z wykorzystaniem fragmentów wcześniejszej budowli.

W wieży, w pokoju na pierwszym piętrze, w miejscu, gdzie według tradycji urodził się św. Jacek, znajduje się kaplica z 1701 r. z rokokowym ołtarzem z pocz. XVIII w., wzbogaconym współcześnie o figury urodzonych w Kamieniu Jacka, Czesława i Bronisławy. Kaplica dostępna jest również z zewnątrz, dzięki dwubiegowym schodom, w swym końcu krytych dachem. Tam też mieści się zewnętrzna ambona, mogąca służyć większym zgromadzeniom wiernych.

Po II wojnie światowej splądrowany pałac upaństwowiono i ulokowano w nim dom dziecka. Po rozbudowie pobliskiego lotniska na cele wojskowe w 1954 r. obiekt przejęła Armia Radziecka, a następnie Wojsko Polskie. Zaniedbany, niszczone przez pożary popadł w ruinę. Dopiero po przemianach w 1989 r., mocno już zdewastowany i pozbawiony dachu zespół pałacowy, przekazano Diecezji Opolskiej. Pieczołowita rekonstrukcja ukończona już w 1994

roku na 400. rocznicę kanonizacji św. Jacka sprawiła, że dom rodzinny świętego stał się ponownie miejscem pielgrzymkowym, a cenny skarb kulturowego dziedzictwa Śląska został szczęśliwie uratowany. Zgodnie z życzeniem sponsorów odbudowy (głównie niemieckich) pałac służy dzisiaj ideom polsko-niemieckiego pojednania i integracji europejskiej. Cały kompleks pałacowy otacza rozległy zabytkowy park krajobrazowy z ogrodem zielnym, altaną wypoczynkową i stawem. Jego nowym dopełnieniem jest brama 8 dzwonów.

Opuszczamy otoczony murem zespół pałacowo-parkowy głównym wejściem i dochodzimy do centrum wsi. Wzdłuż stawu z fontannami i miejscem wypoczynkowym szlak prowadzi nas ku widocznemu kościołowi pod wezwaniem św. Jacka. Wybudowany w latach 1603–1632 r. z cegły i kamienia wapiennego barokowy kościół pw. św. Jacka został przebudowany i powiększony w latach 1909–10 o dwie nawy boczne, dzięki czemu zyskał na przestrzeni i przytulnym oświetleniu. Do kościoła prowadzi barokowy portal, a nad głównymi drzwiami wejściowymi - figura św. Jacka z monstrancją i figurką Matki Boskiej. W interesującym wnętrzu warto zwrócić uwagę na ołtarz główny z obrazem z XVII w. na płótnie, z przedstawieniem św. Jacka na tle palącego się miasta i Matką Boską z Dzieciątkiem. Po lewej stronie głównego ołtarza klasycystyczne, marmurowe epitafia rodzin Larischów i Strachwitzów. Wybitną ozdobą świątyni jest barokowy żyrandol uratowany po wojnie z pałacowej jadalni. Na zewnętrznej ścianie kościoła umieszczono w 2006 roku, w 40. rocznicę ogólnodiecezjalnych uroczystości tysiąclecia chrztu Polski, tablicę przypominającą o wizycie z tej okazji w Kamieniu arcybiskupa Karola Wojtyły i kardynała Stefana Wyszyńskiego. Na placu przed kościołem ufundowana w roku 1784 przez rodzinę Larischów figura św. Jana Nepomucena.

Noclegi: 🏠

Parafia pw. św. Jacka (maks. 3 osoby)
pl. Myśliwca 30, tel. 774 671 107 (kancelaria),
775 432 385 (proboszcz)

Zespół Turystyczno-Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny „Sebastianeum Silesiacum”
ul. Parkowa 1b, tel. 774 671 104
www.sebastianeum.pl
Nocleg dla pielgrzymów z Paszportem Pielgrzyma: 60 zł

Za kościołem udajemy się w lewo, a następnie skręcamy w prawo w ul. Ligonia. Jedyne pątnicy na rowerze mogą jechać dalej ulicą Mickiewicza, by po 1,0 km po prawej minąć murowaną kapliczkę wotywną z 1928 r., ufundowaną przez rodzinę Slezionów. Za 0,6 km cykliści skręcają w prawo i po 2,6 km ulicą św. Jacka osiągają centrum wsi Kosorowice. Pielgrzymów pieszych idących ul. Ligonia szutrowa droga doprowadza na skraj lasu, gdzie skręcamy w lewo. Na najbliższym skrzyżowaniu wchodzimy w las, w prawo;

na kolejnych rozwidleniach trzymamy się lewej strony, zostawiając po prawej hałdy zakładów wapienniczych. Po dotarciu do drogi ułożonej z płyt betonowych skręcamy w lewo i na jej końcu, minąwszy ogrodzony teren z niewielką strażnicą, schodzimy w prawo, w kierunku widocznej miejscowości. Tak mijając nowoczesną bryłę kościoła św. Jana Nepomucena docieramy ul. Kościelną do centrum wsi. Po dojściu do głównej ulicy skręcamy w lewo.

Msze św. w Kamieniu Śląskim: ✝️

Kościół parafialny: niedziele: 7:30, 10:00, 16:00,
dni powszednie: 7:00, czwartki: 17:00, pierwszy
piątek miesiąca oraz wtorek po 17 dniu mie-
siąca: 18:00

Sanktuarium św. Jacka (zamek): niedziele i świę-
ta: 11:30

Kaplica w „Sebastianeum Silesiacum”: niedziele:
10:00, dni powszednie: 17:15

Kosorowice (15 km / 311 km / 3463 km)

Na skrzyżowaniu w centrum wsi po lewej stronie widoczna jest charakterystyczna kapliczka z obelgiem poświęconą św. Janowi Nepomucenowi, wewnątrz której znajduje się drewniana figurka świętego.

Na głównym skrzyżowaniu Kosorowic udajemy się w prawo ulicą Leśną. Mijamy dwa boiska leśne najpierw po lewej, a potem po prawej stronie. Po 1,1 km docieramy do rozwidlenia dróg, skręcamy tam po skosie w lewo. Dalej prosto przez las przez 4,7 km tak zwaną Rajską Drogą. Na jej końcu osiągamy skrzyżowanie z inną drogą leśną. Tam skręcamy w prawo i pokonujemy przejazd kolejowy linii Opole – Strzelce Opolskie – Gliwice. Tu wkraczamy na teren miasta Opole.

Jeszcze 1,2 km i docieramy do skrzyżowania z drogą asfaltową. Tu skręcamy po skosie w lewo i trafiamy na ulicę Gagarina w polskiej dzielnicy Malina (8 km do centrum Opola / 306 km / 3488 km), przyłączonej do miasta w 1959 r., po czym dochodzimy do ul. Teligi.

Msze św. ☩

niedziele i święta: 8:00, 10:00;
dni powszednie: 8:00

Kościół św. Jadwigi w Opolu-Malinie ☩

Msze św. niedziele i święta: 7:30, 10:30;
dni powszednie: 7:00, 18:00

Od kościoła św. Jadwigi idziemy dalej ulicami Teligi, Olimpijską i Sportową oraz Świętokrzyską do drogi polnej, a nią do ul. Przeskok i drogą wzdłuż torów aż do składowiska odpadów paleniskowych Elektrowni Opole, w lewo wzdłuż torów. Pod pierwszym wiaduktem i zaraz ścieżką w prawo wzdłuż stawu dochodzimy do kościoła pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w kolejnej z opolskich dzielnic – Nowej Wsi Królewskiej.

Ten jeden z większych opolskich kościołów, wybudowany w latach 1902–05 z cegły klinkowej, jest najlepszym na Opolszczyźnie przykładem stylu neogotyckiego. Dość prosty i oszczędny w formie z zewnątrz, ma jednak bogato wyposażone wnętrze ze stylowymi ołtarzami oraz dużą liczbą rzeźb i ornamentów.

Kościół MB Nieustającej Pomocy ☩

Msze św. w niedziele i święta:
7:00, 9:00, 10:30, 16:30;
dni powszednie: 6:30, 18:00

Idziemy prosto ul. Szczeszyńskiego do jej końca, gdzie skręcamy w prawo w Aleję Przyjaźni. Po 1,4 km przekraczamy przejazd kolejowy na wprost zakładów produkujących żywność dla dzieci i już po drugiej stronie torów osiągamy ruchliwą ulicę A. Struga, jedną z tras wylotowych w kierunku Kędzierzyna-Koźla i Krapkowic. Idziemy oczywiście w przeciwnym kierunku, w stronę centrum Opola, czyli w prawo. Po ok. 0,4 km z ul. Struga skręcamy w lewo, w ul. św. Jacka; przy jej zbiegu z ul. Granicznej znajduje się kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena. Ulica św. Jacka wyprowadza nas na brzeg Odry, gdzie skręcamy w prawo, ku nadbrzeżnej promenadzie, prowadzącej do centrum miasta. Gdy za wiaduktem kolejowym zejdziemy ze szlaku i skręcimy w prawo w ul. Korfantego, znajdziemy się przed dworcem kolejowym Opole Główne.

Opole (110 km do Wrocławia / 296 km do Zgorzelca / 3448 km do Santiago de Compostela)

Opolski dworzec główny znajduje się przy najstarszej dziś na ziemiach polskich linii kolejowej, otwartej w latach 1842-1843 z Wrocławia do Opola. Dokładnie na wprost dworca zaczyna się ul. Krakowska, która doprowadzi nas do Rynku przez plac Wolności.

Nadodrzańska promenada doprowadza dalej do skweru przy pl. Wolności. Przy Zielonym Mostku skręcamy w prawo i przecinamy skwer po przekątnej, w kierunku widocznego, gotyckiego kościoła franciszkanów. Tutaj rozciąga się już opolska Starówka. Przed wyruszeniem w dalszą drogę warto rozejrzeć się po okolicach historycznego serca miasta.

Liczącą dziś blisko 130 tysięcy mieszkańców stolica najmniejszego województwa w Polsce powstała na dawnym szlaku handlowym wiodącym z zachodu Europy przez Wrocław do Krakowa i dalej na wschód i do dziś związana jest z Via Regia. Opole znane jest w kraju z Festiwalu Piosenki Polskiej. Od roku 2004 między kamienicami wschodniej pierzei a ratuszem powstaje Aleja Gwiazd Polskiej Piosenki. Odlane z brązu gwiazdy są wmurowane w bruk i w ten sposób uwieczniają najwybitniejszych

artystów występujących na opolskim festiwalu. Opolska Starówka ma dobrze zachowany układ urbanistyczny z przełomu XII i XIII w. z regularną siatką ulic wychodzących z prostokątnego rynku. Dzisiejszy Rynek to efekt rekonstrukcji pierwotnej barokowej zabudowy zniszczonej w trakcie walk w styczniu 1945 r. Najciekawsze kamienice znajdują się w pierzei zachodniej i południowej, które spośród innych wyróżniają się okrągłymi narożnikami. Środek rynku zajmuje ratusz będący i dziś siedzibą władz miejskich. Obecny budynek powstał na miejscu spalonego poprzednika w latach 1818-26. W 1864 r. powstała nowa, strzelista wieża o wysokości 65 m, wzorowana na wieży renesansowego ratusza we Florencji - Palazzo Vecchio. Zawaliła się ona w roku 1934, ale w dwa lata później odbudowano ją bez większych zmian.

Przy ul. Zamkowej, prowadzącej od południowo-zachodniego narożnika Rynku w stronę dawnego zamku, położony jest kościół franciszkanów pod wezwaniem Świętej Trójcy. Wybudowany został w latach 1280-1329; jego gotycka, halowa bryła współgra z późniejszymi renesansowymi szczytami, barokowym wyposażeniem, dachem i wieżą. Kościół, przekazany pod opiekę zakonowi franciszkanów (pierwsi franciszkanie przybyli do Opola około 1236 r.), pełnił także rolę kościoła zamkowego. To zdecydowało, że przeznaczono go na mauzoleum książąt opolskich. W latach 1308-09 z fundacji księcia Bolka I przy południowej nawie wybudowano kaplicę św. Anny, najstarszą pod tym wezwaniem na Śląsku. W krypcie pod prezbiterium i pod kaplicą pochowano 8 książąt i 5 księżnych z rodu Piastów. We wnętrzu kaplicy św. Anny (zwanej też Piastowską) znajdują się dwa kamienne podwójne nagrobki figuralne

z pełnoplastycznymi postaciami Bolka I, Bolka II oraz Bolka III i jego żony Anny, wykonane około 1380 r. przez nieznanego śląskiego rzeźbiarza z fundacji ostatniego z wymienionych. Wystrój kaplicy pochodzi już z czasów powojennych. Ołtarz w formie tryptyku, polichromie i portal wejściowy udanie imitują styl gotycki i pasują do charakteru i przeznaczenia obiektu przykrytego sklepieniem gwiaździstym z drugiej połowy XV w. Możliwe jest zwiedzanie podziemi po zgłoszeniu się w klasztorze franciszkanów przyległym do prezbiterium kościoła od południowej strony. Budynek ten wznoszono od I połowy XIV w.; później wielokrotnie przebudowywany zachował wewnętrzne krużganki w skrzydle południowym ze sklepieniem kryształowym z I połowy XVI w. Przy zdobionym bogatym portalem wejściu do klasztoru umieszczono po

1945 r. figurę św. Jana Nepomucena z lat 1711–12, jedną z najstarszych na Śląsku, z okresu jeszcze sprzed kanonizacji tego świętego, która nastąpiła dopiero w 1729 r.

Za mostem na Młynówce (do powodzi w roku 1600 był to główny nurt Odry) znajduje się wyspa Pasieka. W jej panoramie wybija się wolno stojąca, cylindryczna wieża, pozostałość po zamku Piastów opolskich z końca XIII w. Zamek rozebrany został w 1928 r. i na jego miejscu w latach 1930–34 wybudowano modernistyczny biurowiec dla siedziby władz prowincji. Obecnie mieści się w nim Urząd Wojewódzki. Za nim znajduje się znany z festiwalu amfiteatr. Nowy obiekt, zbudowany w latach 2009–11, zastąpił wcześniejszy z 1963 r. W jego pomieszczeniach ma też siedzibę Muzeum Polskiej Piosenki. Znad brzegu Młynówki na wyspie Pasieka szczególnie ciekawa panorama opolskiej starówki rozciąga się

wieczorem, kiedy nadrzeczne budynki na drugim brzegu zostają podświetlone. Także za dnia mieszkańcy mogą być dumni ze swej „opolskiej Wenecji”.

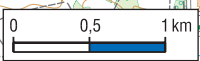
Od kościoła franciszkanów przechodzimy zachodnią pierzeję Rynku i dalej ulicą Koraszewskiego kierujemy się w stronę widoczną z daleka katedry pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego.

Opolska katedra to olbrzymi, orientowany, ceglany, gotycki kościół z elementami neogotyckimi; posiada trzy nawy i dwie bliźniacze, neogotyckie wieże o wysokości 73 m z okresu

OPOLE

przebudowy na przełomie XIX i XX w. Obecna budowla powstała w XV w. i została rozbudowana w XVI i XVII w. Wystrój wnętrza katedry jest późnobarokowy i neogotycki.

W ołtarzu południowej nawy umieszczony jest słynący z łask obraz Matki Boskiej Opolskiej (dawniej - Piekarskiej), z około 1480 roku, autorstwa nieznanego twórcy z kręgu czeskich warsztatów malarskich. Pochodzący z Piekar Śląskich obraz trafił do Opola dwukrotnie: w obawie przed Turkami w 1683 oraz przed Szwedami w 1702 r. i tu już pozostał, podczas gdy w Piekarach znajduje się jego wierna kopia. Obraz opolski w 1983 r. w czasie wizyty papieża na Górze św. Anny został ozdobiony srebrno-złotą koroną.

W Kaplicy Piastowskiej katedry od 1999 r. znajduje się nowy sarkofag ze szczątkami ostatniego Piasta Opolskiego, Jana II Dobrego (zmarł w 1532 r.), a na ścianie kaplicy renesansowa płyta z czerwonego marmuru, która była elementem jego pierwszego sarkofagu z XVI w. oraz barokowy obraz z około 1700 r. z drzewem genealogicznym Piastów opolskich. Katedra, co rzadkość, ma obecnie aż dwie ambony. Nowym elementem wystroju kościoła są spiżowe drzwi główne z 1997 r. o bogatej treści ikonograficznej. W katedrze na filarach od strony wejścia głównego i bocznego znajdują się mosiężne muszle św. Jakuba. W sąsiedztwie katedry, nad brzegiem odrzańskiego kanału, w 2008 r. odrestaurowano fragment murów miejskich z basztą obronną i basztą strzelniczą. Na lewo od głównego wejścia na dziedziniec katedralny stoi kolejna opolska figura św. Jana Nepomucena z połowy XVIII w., która wcześniej stała przed opolskim zamkiem.

Droga św. Jakuba Via Regia prowadzi od katedry w dół, na brzeg Odry, ale chcący poznać jeszcze inne zakątki Opola, mogą przez główne wyjście z dziedzińca katedry od strony rynku, do którego prowadzi ul. Koraszewskiego, udać się w górę ulicy Katedralnej. Za skrzyżowaniem z ulicą Książąt Opolskich docieramy ulicą Łangowskiego do placu św. Sebastiana. Przy pl. św. Sebastiana znajduje się barokowy kościół pod wezwaniem tego świętego z 1680 r. przebudowany w 1932 r., wtedy też nad wejściem do kościoła dodano rzeźbę św. Sebastiana przebitego strzałami.

Z placu ulicami Staromieską i Osmańczyka, obok przydrożnej barokowej kapliczki z końca XVII w. dochodzimy do ulicy Władysława Opolczyka.

Możemy tam zobaczyć zrekonstruowane dno dawnej fosy oraz kolejną wieżę zamkową. Jest ona fragmentem drugiego zamku z XIV w., górnego, bo położonego w najwyższym punkcie średniowiecznego miasta. Stąd już niedaleko do placu Kopernika, gdzie na skwerze przy Collegium Maius, głównym gmachu Uniwersytetu Opolskiego, możemy obejrzeć naturalnej wielkości rzeźby współczesnych twórców i wykonawców polskiej piosenki. Budynek Uniwersytetu zajmuje miejsce dawnego klasztoru dominikanów z XIV w., a późniejszego szpitala.

Msze św. w katedrze: ☩

Niedziele i święta: 7:00, 9:00, 10:30 (suma), 12:00, 16:00, 18:30; dni powszednie: 6:30, 8:00, 18:30; soboty: 7:00 (przy ołtarzu Matki Bożej Opolskiej), 8:00, 18:30, nabożeństwo maryjne: 17:45.

Ponadto duży wybór godzin mszy św. w centrum Opola.

Kościół ewangelicko-augsburski, ul. Pasieczna 12
Nabożeństwa w niedzielę: 10:30

Z opolskim klasztorem zakonu kaznodziejskiego związana jest postać Peregryna z Opola, sławnego zakonnika dominikańskiego, autora popularnych w całej Europie kazań napisanych na przełomie XIII i XIV w., przeora tutejszego klasztoru, a później także prowincjała w Krakowie. Opolskiemu Pielgrzymowi – Peregrynowi, nazywanemu także Grzym lub Grzymek - przypisywana jest jedna z XIV-wiecznych kamiennych figur, znajdujących się na tzw. Opolskim Akropolu.

Pod tą nazwą kryje się najnowsza chluba miasta – dawny klasztor, a obecnie główny kompleks uniwersytecki, otoczony licznymi rzeźbami z różnych okresów. Jest tu także kaplica św. Wojciecha, powstała na fundamentach z XIII w. pozostałość dawnego klasztoru i zrekonstruowana w roku 2006 studnia św. Wojciecha. Legendy mówią o pobycie misyjnym tego świętego w Opolu. Miał on głosić żarliwe kazania na miejscu powstałego, gdzie w XIV w. powstał kościół Matki Boskiej Bolesnej i św. Wojciecha, zwany też kościołem Na Górcie. Wielokrotnie przebudowywana gotycka trójnawowa bazylika posiada barokową wieżę i wyjątkowo bogate, barokowe wyposażenie.

Po opuszczeniu kościoła schodzimy po schodach w kierunku leżącego poniżej Małego Rynku, mijając po prawej barokowy budynek dawnego kolegium jezuickiego, obecnie siedzibę Muzeum Śląska Opolskiego. Ulica św. Wojciecha łączy Mały Rynek z głównym Rynkiem, jesteśmy ponownie w miejscu, skąd rozpoczęliśmy nasz spacer po centrum Opola.

Chcąc kontynuować wędrowkę Drogą św. Jakuba, od katedry schodzimy w dół, ul. Katedralną, w kierunku mostu na Młynówce. Jeszcze przed nią, po lewej, znajduje się gotycki kościół św. Aleksego i przy nim dawny szpital. Obecny pochodzi z XIX w. i mieści się w nim dom opieki społecznej. Przed mostem skręcamy w prawo, na nadodrzańską promenadę i na opuszczony

Noclegi:

Parafia św. Jacka, Opole-Kolonia Gosławicka
ul. Tysiąclecia 11, tel. 774 550 726

Parafia Matki Boskiej Nieustającej Pomocy,
Opole – Nowa Wieś Królewska
pl. Kościelny 1, tel. 774 542 525 lub 774 541 155

Schronisko młodzieżowe
ul. Osmańczyka 20 (w budynku bursy),
tel. 774 543 237
schronisko@zsm.opole.pl
www.zsm.opole.pl/schronisko
Możliwość pozostawienia roweru pod opieką
(na zewnątrz), dostęp do kuchni.

Event Hostel
ul. Staromiejska 10, tel. 516 501 701
info@eventhostel.pl, www.eventhostel.pl
Prośba o rezerwacje drogą mailową. Dostęp do
kuchni i możliwość oddania rzeczy do prania
i wysuszenia.

Red Bike Hostel
ul. Krakowska 9, tel. 784 422 600
redbikehostel@gmail.com
Dostęp do kuchni i pralki, mile widziani rowe-
rzyści.

Xaverianum (ojcowie jezuici)
ul. o. J. Czaplaka 1a, tel. 774 548 480

wcześniej szlak. Promenadą odchodzącą w pewnym momencie od brzegu Odry dochodzimy do ronda i dwupoziomowego skrzyżowania z ul. Budowlanych. Lewą stroną tej ulicy prowadzi wygodna ścieżka pieszo-rowerowa, która stopniowo wyprowadza nas z miasta. Dalej po lewej widoczna jest Cementownia Odra. Szlak prowadzi ul. Budowlanych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 454, a od placu J. Szafranka ulicami św. Anny i Kordeckiego. Przechodzimy pod północną obwodnicą Opola, dalej prosto do skrzyżowania z ul. Śluzą Wróblin, nią skręcamy w prawo pod wiadukt nad obwodnicą Czarnowąsów. Dalej tą drogą w dochodzimy do centrum dzielnicy. Na wzniesieniu za rondem, po lewej strony znajduje się kościółek p.w. św. Anny.

Jeszcze przed obwodnicą Czarnowąsów znajduje się „Winnica Opole” powstała na skraju osiedla Wróblin. To przedsięwzięcie rodzinne stworzone z pasji do natury, gdzie można poczuć klimat towarzyszący wędrowce hiszpańskim Camino. Zajmująca powierzchnię 1 hektara winnica posiada 9 szczepów winogron. Gospodarze zamierzają produkować okazjonalnie także wino świętego Jakuba.

Czarnowąsy (103 km / 289 km / 3440 km)

Na naturalnym wzniesieniu na południowym skraju wsi widzimy cmentarz, gdzie wśród drzew znajduje się drewniany kościół pielgrzymkowy św. Anny. Zabytkowa budowla o typowej dla regionu konstrukcji zrębowej wzniesiona była w latach 1687–88 na miejscu starszego, poprzedniego kościoła. Została ona uмышленie podpalona przez nieznanych sprawców i spłonęła doszczętnie w nocy z 19 na 20 sierpnia 2005 roku. Wysiłkiem parafian w lipcu 2006 roku rozpoczęto odbudowę i po 13 miesiącach, w dwa lata po pożarze, świątynię przywrócono niemal w poprzednim kształcie. Obecnie ma ona jednak trwale murowane ściany obłożone belkami i stalową konstrukcją dachu pokrytą drewnianym gontem. Wnętrze ma wystrój stylizowany na barokowy. Ołtarz z kopią figury świętej Anny z Maryją (oryginał z ok. 1700 r.

przechowywany na plebanii, szczęśliwie uniknął pożaru), z prawej strony w prezbiterium figura św. Barbary odrestaurowana po pożarze. W pobliżu szklana gabłota z naczyniami liturgicznymi ocalonymi z pożaru. Na zewnątrz kościoła umieszczony został krzyż misyjny złożony z belek ze spalonej świątyni. Przy murze cmentarnym od strony drogi kamienna figura św. Jana Nepomucena z 1722 roku.

Dalej wędrujemy wzdłuż drogi dawniej prowadzącej z Opola do Namysłowa i przekraczamy wiadukt nad linią kolejową. Po 0.8 km, przy parkingu przed kościołem i klasztorem sióstr norbertanek napotykamy krzyż z łacińskim napisem *In hoc signo vinces* (pol.: Pod tym znakiem zwyciężysz).

Kościół parafialny pod wezwaniem Bożego Ciała i św. Norberta wraz z dawnym klasztorem są elementami większego, czworobocznego kompleksu klasztornego. Norbertanki były najstarszym zakonem żeńskim osiadłym na ziemiach polskich: już w 1162 r. założyły klasztor w Krakowie na Zwierzyńcu. Warto przypomnieć, że pochodząca z Kamienia Śląskiego bł.

Bronisława z tym właśnie zakonem związała swoje życie. Kościół klasztorny w Czarnowasach przebudowany został w końcu XVIII w. i uzyskał jednolity barokowo-klasycystyczny wystrój. W ołtarzu głównym obraz św. Norberta i figury świętych Piotra, Pawła, Mikołaja i Augustyna, dwa ołtarze boczne poświęcone są Wniebowzięciu NMP i św. Augustynowi; bogato rzeźbiona ambona przedstawia cnoty kardynalne, a na koszu – Chrystusa Siewcę. Na prawo od wejścia, w ślepej kruchcie pod chórem, w zwieńczeniu konfesjonau, umieszczona jest drewniana, polichromowana, barokowa figura św. Jana Nepomucena. Krypta pod kościołem

Msze św. w Czarnowasach: ☩

Kościół p.w. Bożego Ciała i św. Norberta: niedziele: 7:00, 8:15 (w j. niemieckim), 9:30, 11:00, 18:00; soboty: 18:00

Kościół św. Anny: niedziele 9:00, wtorki latem 18:00

jest miejscem pochówku fundatora klasztoru, księcia opolskiego Kazimierza (zmarł w 1229 lub 1230 r.) i jego żony Wioli (zmarła w 1251 r.). W klasztorze po sekularyzacji w 1810 r. mieścił się szpital i następnie zakład opiekuńczy, a od 1971 r. działa w nim pod opieką sióstr jadvizanek Dom Pomocy Społecznej dla Niepełnosprawnych.

Podczas dalszej wędrowki pokonujemy most na Małej Panwi, która niedaleko stąd wpada do Odry. Za mostem (0,3 km od parkingu) po lewej stronie znajduje się kamienna, barokowa figura św. Jana Nepomucena z nowszym betonowym cokołem i tablicą z napisem "Święty Janie Nepomucki za nami wstawiaj się". Dalej na skrzyżowaniu z sygnalizacją świetlną skręcamy w lewo i przy niewielkim skrzyżowaniu z krzyżkiem ponownie skręcamy w lewo i przechodzimy pod mostem kolejowym i następnie skręcamy w prawo na drogę z płyt betonowych. Ulicą Parkową przechodzimy pod obwodnicą Czarnowasów i dochodzimy do centrum osiedla Borki (100 km / 286 km / 3467 km), skąd ul. Pelargonii i ul. Wałową kierujemy się w stronę Dobrzeńca Małego. Przy unikatowej stacji pomp przy ul. Brzegowej i nieczynnej już przystani promowej na ul. Odrzańskiej przechodzimy przez teren stoczni rzecznej i ul. ks. Fiecka przy sklepie z art. metalowymi dochodzimy do ul. Powstańców Śl. gdzie pod nr. 29 można skorzystać z noclegu. Od tego miejsca skręcamy w prawo i przy Stacji Opieki „Caritas” (dawniej kościół św. Katarzyny i św. Walentego) dochodzimy do drogi wojewódzkiej nr 454 i idziemy na wprost ul. Namysłowską.

Noclegi: 🏠

ul. Pelargonii 12 (Świetlica wiejska i siedziba Stowarzyszenia „Pielgrzymi Opolscy”) tel. 509 705 271

Państwo Kollmann, ul. Powstańców Śl. 29 tel. 691 331 807

Na trasie na północ od Opola stale góruje w krajobrazie zwalista bryła elektrowni „Opole”. Powstała ona w latach 90. XX w., a jej podstawowym paliwem jest węgiel kamienny z Górnego Śląska. Eksploatowanych jest 6 bloków energetycznych o łącznej mocy 3300 MW. Jest tym samym trzecią co do mocy polską elektrownią pokrywającą 8% krajowego zapotrzebowania na energię elektryczną. Komin elektrowni ma 250 m wysokości, a chłodnie kominowe – 185 m (druga podobna w budowie) oraz dwie po 132 m. Rocznie spala się w niej około 7,5 mln ton węgla kamiennego.

Dobrzeń Wielki (94 km / 280 km / 3432 km)

Miejscowość ta była przez długi czas jednym z ważniejszych miejsc pątniczych na Górnym Śląsku. Pielgrzymów nawet z dalszych okolic ściągał tutejszy kościół św. Rocha. Wieś posiada jednak aż trzy zabytkowe kościoły i warto obejrzeć je wszystkie.

Na samym początku miejscowości po lewej stronie drogi mijamy budynek dawnego kościoła pw. św. Katarzyny i św. Walentego, datowany na XV lub XVI w., znacznie przebudowany w 1842 r. po pożarze mającym miejsce 10 lat wcześniej. W południowej części wieży odślonyty spód tynku wątek gotyckiej cegły. Do roku 1934 był to kościół parafialny, później tę rolę przejął nowy, wielki kościół pod wezwaniem św. Katarzyny. Dnia 10 października 1992 r. oficjalnie zaadaptowany został na pierwszą w Polsce stację opieki „Caritas”. Ów nowy kościół parafialny p.w. św. Katarzyny, wybudowany w latach 1933–34 w niedalekim sąsiedztwie poprzedniego kościoła, jest interesującym przykładem nowoczesnego budownictwa sakralnego z okresu międzywojennego.

Do kościoła św. Katarzyny dojdziemy zgodnie z drogą 454 i skręcając w prawo i po ok. 100 m znów w prawo przy ul. Kościelnej. Idąc dalej wzdłuż drogi prowadzącej do Namysłowa docieramy do trzeciego, najbardziej interesującego obiektu sakralnego w Dobrzeńcu Wielkim.

Na końcu wsi, na niewielkim wzniesieniu zajętym przez cmentarz, znajduje się drewniany kościół odpustowy pod wezwaniem św. Rocha, ufundowany w roku 1657 przez norbertanki z Czarnowosów. Tuż przed wejściem na cmentarz znajduje się pomnik ofiar I wojny światowej o wyjątkowo sugestywnej wymowie antywojennej.

Wejście do kościoła ma ganek wsparty na 4 słupach. Z ganku możliwy jest dostęp do chóru, zaś dookoła kościoła poprowadzono tzw. soboty na słupach z zastrzałami, kryte tak jak i dach gontem. Wewnątrz ołtarz główny z około 1700 roku z obrazem adoracji św. Rocha oraz ołtarze boczne: lewy z płaskorzeźbą adoracji Trójcy Świętej, a prawy z obrazem św. Jadwigi. W kościele są też inne dwie figury św. Rocha - przy lewym ołtarzu i na ścianie z prawej strony. Niezwykle uroczyste odpusty w kościele obchodzone są w niedzielę po 16 sierpnia.

Na cmentarzu przed kościołem biała figura św. Rocha z 1913 r. Św. Roch przedstawiony został zgodnie z tradycją ikonograficzną w stroju pielgrzyma, ręką wskazując na skałeczone kolano. Przy nim leży pies z chlebem w pysku. Na postumencie, na którym stoi figura, znajdują się modlitwy do świętego w języku polskim (z przodu) i niemieckim (z tyłu).

Msze św. w Dobrzeńcu: ✝

Kościół św. Katarzyny: niedziele: 7:00 (w j. niemieckim), 9:00, 11:00, soboty: 18:00

Kościół św. Rocha: niedziele: 8:15 (IV – XII), 16:00 (X – III), 17:00 (IV – IX)

Z kościółka św. Rocha przechodzimy na drugą stronę ulicy Namysłowskiej (droga wojewódzka nr 454) i wracamy w stronę ul. Konopnickiej, gdzie znajduje się „Studzionka św. Rocha”. Dalej idziemy ul. Mickiewicza (przez tzw. Amerykę) i przy stadionie sportowym wchodzimy do Chróścic ulicą, której nie bez przyczyny patronuje św. Roch. W centrum wsi wchodzimy na ul. Korfantego i wraz z nią do ul. Powstańców Śląskich, gdzie skręcamy w prawo w kierunku kościoła św. Jadwigi.

Chróścice (90 km / 276 km / 3428 km)

We wsi przy głównej drodze przelotowej znajduje się kapliczka św. Jana, a dalej kościół św. Jadwigi z 1802 r., rozbudowany w 1937 r. We wnętrzu na filarach po obu stronach nawy głównej figury świętych, m. in. Jana Nepomucena, Rocha, Floriana, Jerzego, Józefa, Tadeusza,

Msze św.: ☩

niedziele: 7:00, 9:00, 10:30, w soboty: 18:00

Katarzyny, Teresy i Rozalii. W ołtarzu głównym przedstawiona jest św. Jadwiga w otoczeniu świętych.

Chróścice są ostatnią miejscowością, gdzie przed dalszą drogą możemy zaopatrzyć się w potrzebny prowiant, gdyż dalej szlak prowadzi wałem przeciwpowodziowym aż do miejscowości Kolonia Popielowska. Kolejny sklep dostępny dopiero w Skorogoszczy.

Rowerzystom proponujemy od tego miejsca wygodniejszą trasę alternatywną – drogą pieszko-rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej 547 aż do miejscowości Popielów, gdzie na skrzyżowaniu przy stacji paliw skręcamy w lewo i jedziemy wzdłuż drogi woj. nr 458. Na moście w Mikolinie przez rzekę Odrę i dalej prosto aż do Skorogoszczy, gdzie wracamy na standardowy przebieg szlaku.

Pielgrzymi piesi kontynuują wędrowkę i skręcają w lewo w ulicę Bolesława Kośnego, aby po kilku jej zakrętach wyjść na ulicę Babi Las prowadzącą do przysiółka o tej samej nazwie. Za nim skręcamy w prawo i idziemy połą drogą poniżej wału przeciwpowodziowego. Po minięciu przysiółków Bedaszka i Wielopole dochodzimy do lasu dębowego z Gęsím Stawem i dębem Klara. Po przejściu ok. 1 km dochodzimy do mostu na Odrze. Nieco wcześniej, po prawej stronie, skrywa się leśniczówka z możliwością uzyskania miejsc noclegowych.

Noclegi:

 Bowling Club

ul. Powstańców 9

tel. 774 695 439, 691 636 313

Domek Myśliwski Koła Łowieckiego nr 2
Łoś w Opolu
tel. 602 364 755 (gospodarz domku)

Samorządowe Centrum Kultury Turystyki
i Rekreacji w Popielowie
(przy trasie proponowanej dla rowerzystów,
4 km na północ od mostu na Odrze)
Popielów, ul. Powstańców 34
tel. 774 692 193, 600 033 343

Mostem na Odrze opuszczamy teren gminy Popielów. Jednym z pięciu średniowiecznych pielgrzymów, którzy ze Śląska dotarli do Santiago de Compostela był niejaki Nikolai von Popplau. Droga św. Jakuba nie jest więc tutaj całkiem nowym odkryciem.

Na odcinku prowadzącym wzdłuż wału przeciwpowodziowego znajdowaliśmy się na terenie Obszaru Specjalnej Ochrony „Grądy Odrzańskie”, leżącego w otulinie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego i zaliczanego do sieci przyrodniczej Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie szlaku znajduje się także użytek ekologiczny „Gęsi Staw”. Jest to malownicze starorzecze z przyległymi bagnami, gdzie obficie występują rzadkie i chronione gatunki roślin (m.in. kotewka orzech wodny), zaś sam wał stanowi granicę Stobrawskiego Parku Krajobrazowego. Po obszarze wokół Góry św. Anny jest to już drugi park krajobrazowy, który mamy okazję poznać na trasie naszej wędrówki. W województwie opolskim jest jeszcze trzeci – Góry Opawskie. Park Stobrawski jest największym z nich. Jego powierzchnia wynosi 526 km², utworzony został w 1999 r. i rozciąga się od doliny Nysy Kłodzkiej w kierunku północno-wschodnich połaci województwa opolskiego, wraz z terenami leśnymi kompleksu Lasów Stobrawsko-Turawskich po prawej stronie Odry.

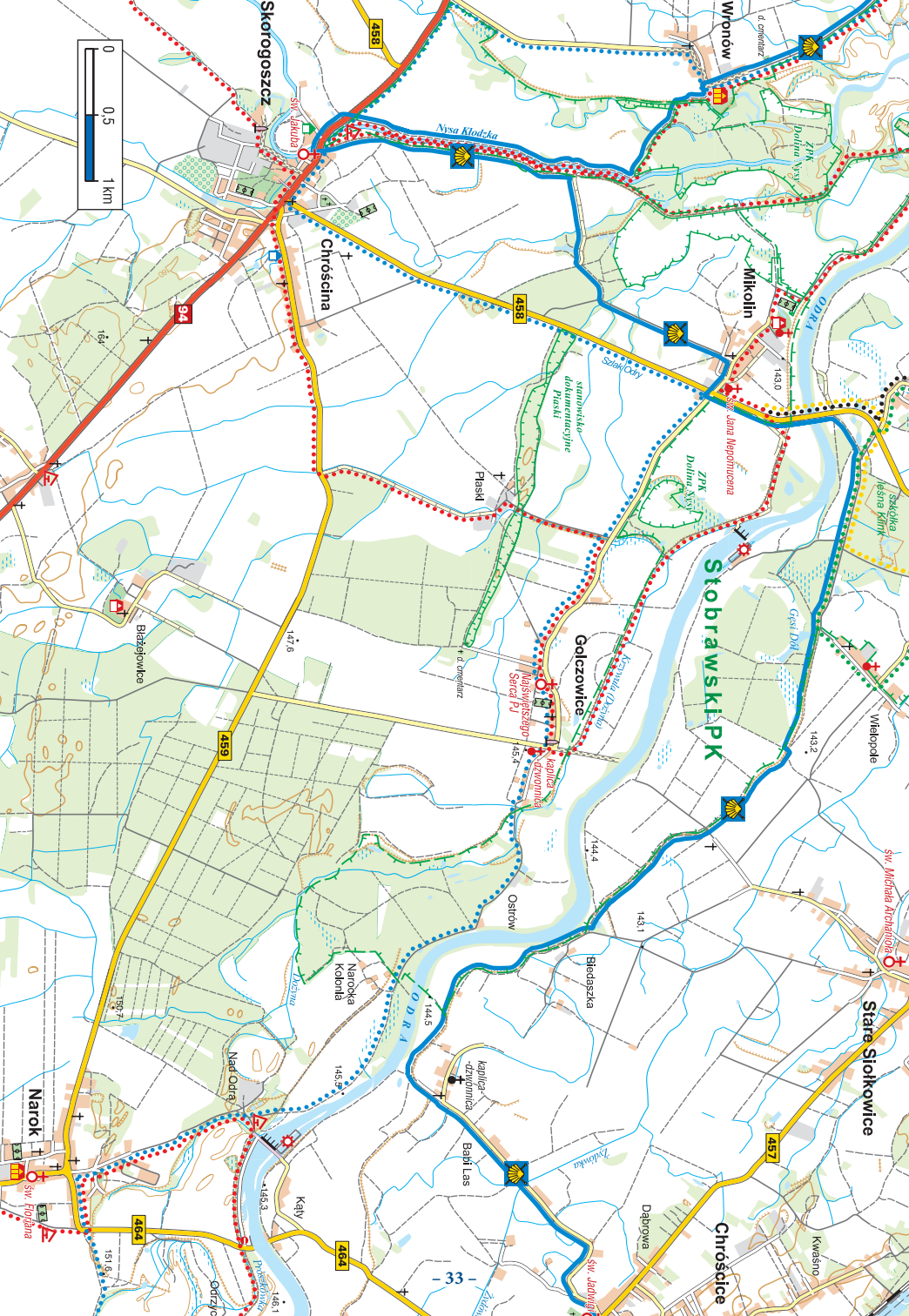
Dawny most na Odrze w Mikolinie został wysadzony w styczniu 1945 r. przez Niemców broniących się tutaj przed nacierającym frontem, zaś nowy most został wybudowany w latach 1949-53 i gruntownie odnowiony w 1999 r. Za przeprawą po lewej stronie drogi widoczny jest pomnik żołnierzy Armii Radzieckiej. Można do niego dotrzeć drogą betonową poniżej wału przeciwpowodziowego. Rosyjskie napisy na gigantycznym obelisku, zbudowanym w okresie od sierpnia do października 1945 r., głoszą chwałę bohaterów zwycięstwa nad niemieckimi faszystami odniesionego przez żołnierzy I Frontu Ukraińskiego w czasie forsowania Odry w lutym 1945 r. Staraniem Stowarzyszenia „Kursk” pomnik został odnowiony, otoczenie pomnika jest zadbane. Monument był upamiętnieniem swojej mistyfikacji historycznej dokonanej przez dowództwo wojsk radzieckich. Jak się niedawno okazało, wcześniej publikowane informacje o wielkich walkach w tej okolicy i stracie 40 tys. żołnierzy radzieckich przy forsowaniu Odry były mocno przesadzone. Faktycznie liczba ofiar walk mogła wynieść najwyżej kilkaset osób.

Z drogi głównej skręcamy w prawo, do wioski Mikolin (79 km / 265 km / 3447 km). Na skrzyżowaniu po prawej stronie widzimy cmentarz i na nim wyremontowaną staraniem mieszkańców kaplicę. W centrum wsi, przy żelaznym krzyżu, skręcamy w lewo, w ulicę Zieloną, która wkrótce staje się częściowo zadrzewioną polną drogą. Wiedzie ona równolegle do drogi wojewódzkiej nr 458 z Popie-

lowa do Skorogoszczy. Po ok. 1 km nasza trasa krzyżuje się z inną drogą z płyt betonowych. Tutaj skręcamy w prawo i przez las idziemy cały czas drogą z betonowych płyt, która doprowadza nas do wału przeciwpowodziowego nad Nysą Kłodzką. Skręcamy w lewo (w górę rzeki) i koroną wału docieramy do widocznych z daleka zabudowań Skorogoszczy. Wprawdzie po dojściu do głównej drogi (krajowej nr 94) znaki szlaku prowadzą nas od razu w prawo na most, jednak nie możemy zapomnieć o pobliskim kościele św. Jakuba.

Skorogoszcz (74 km / 260 km / 3412 km)

Dzisiejsza wieś od roku 1271 r. była rozwijającym się przy Via Regia miastem w połowie drogi między Opolem a Brzegiem, przy przeprawie przez Nysę Kłodzką stanowiącą granicę między dawnymi księstwami: opolskim i brzeskim, a tym samym – między Górnym a Dolnym Śląskiem. Po przeprowadzeniu linii kolejowej z Wrocławia do Opola kilka kilometrów dalej w górę Nysy Kłodzkiej, przez Lewin Brzeski, Skorogoszcz utraciła dotychczasową rolę, zaś po znacznych zniszczeniach wojennych w 1945 r. straciła także prawa miejskie.

W środku miejscowości, w sąsiedztwie dawnego rynku (teraz zwanego Placem Wolności) znajduje się kościół parafialny św. Jakuba Apostoła, zbudowany w 1852 r. na miejscu poprzedniego, spalonego w 1835 r. Nowa budowla jest neoromańską, ceglana, orientowaną bazyliką z prostokątnym prezbiterium. We wnętrzu zainteresuje nas współczesne (z 1978 r.) malarstwo ścienne stylizowane na bizantyjskie, po bokach ołtarza głównego umieszczono dwie rzeźby gotyckie św. Jakuba Apostoła i św. Katarzyny z początków XVI w. (pochodzą one zapewne z poprzedniego kościoła). Patron świątyni jest tu przedstawiony według tradycyjnych zasad ikonograficznych. Stoi frontalnie w lekkim kontrapoście. Postać św. Jakuba z długą brodą ubrana jest w strój pielgrzyma z płaszczem bogato pofałdowanym w pasie i w kapelusz z umieszczoną z przodu muszlą. W rękach trzyma swoje atrybuty: w lewej model kościoła z dwiema wieżami, a w prawej - długą laskę pielgrzyma. I jeszcze torba na długim pasie przewieszonym przez ramię, przedmiot niezbędny podróżnikowi, świadczy o długiej wędrówce.

Widoczna z oddali wysmukła wodociągowa wieża ciśnień swą sylwetką przypomina minaret. Jej obecny właściciel, Dariusz Zięba, historyk i znawca dziejów Skorogoszczy, urządził w niej rodzaj izby pamięci poświęconej miejscowości i chętnie umożliwia podziwianie doliny Nysy Kłodzkiej ze szczytu wieży. Mieszka w sąsiednim budynku dawnej przepompowni. Oba obiekty powstały w 1910 roku na potrzeby gorzelni i płatkarni pobliskiego folwarku należącego do właścicieli nieistniejącego dziś pałacu.

Dalej szlak prowadzi na drugi brzeg Nysy Kłodzkiej, drogą krajową 94, która na terenie Skorogoszczy przekracza tereny zalewowe i dolinę Nysy Kłodzkiej. Po lewej, w malowniczym zakolu rzeki, na jej drugim brzegu widzimy zabudowania stadniny koni sportowych wraz z gospodarstwem agroturystycznym.

Przeprawa spinająca dwa brzegi rzeki to most podwieszany, oddany do użytku w grudniu 2005 r. W tym miejscu jesteśmy na 171 km Nysy Kłodzkiej, która ma swoje źródła na zboczach Trójmorskiego Wierchu w Masywie

Msze św. ✝

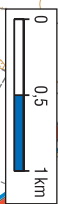
niedziele i święta: 7:30, 11:30; poniedziałki, środy, czwartki: 18:00; wtorki: 8:00; piątki 16:00

Noclegi: 🏠

Alberge „Sarepta” przy parafii św. Jakuba
ul. Ks. J. Popiełuszki 3, tel. 774 121 027

Stajnia koni wyścigowych – Roman Piwko
ul. Za Nysą 1, tel. 603 870 025, 502 618 737
stajnia.skorogoszcz@gmail.com,
www.stajniaskorogoszcz.pl

Pokoje gościnne „Ziębowe Wzgórze”
ul. Opolska 24 B
tel. 77 412-10-87, 605 955 111, 605 955 100

Strzelnik

św. Alfonsa Papieskiego

94

św. Rozalii

Kruszyňa

450

Prédociń

św. Młp. Gęsińskich

Zwanowice

Krapnie

Różyna

św. Józefa

Stobrawa

św. Włodzisław

Stare kominie

św. Antoniego

Śnieżnika. Do ujścia do Odry rzecze pozostało jeszcze tylko 8 km. Warto zauważyć, że dolny odcinek Nysy Kłodzkiej, mniej więcej od Nysy do ujścia, wyznacza tradycyjną i historycznie utrwaloną granicę między Dolnym a Górnym Śląskiem. Przechodząc przez most opuszczamy zatem Śląsk Górny, a precyzyjniej jego część nazwaną później Śląskiem Opolskim i wkraczamy na Dolny Śląsk, chociaż cały czas jesteśmy w granicach administracyjnych województwa opolskiego.

Tuż za mostem skręcamy w prawo i udajemy się w dół rzeki jej lewym brzegiem. Wędrujemy 3,0 km wzdłuż wału przeciwpowodziowego drogą w dość kiepskim stanie technicznym. Po dojściu do skraju lasu zostawiamy go po prawej i udajemy się w lewo, w kierunku zabudowań wsi Wronów. W okresie wzmożonych opadów deszczu proponujemy przejście za mostem na Nysie Kłodzkiej jeszcze kilkaset metrów poboczem drogi 94 i skręt w prawo do Wronowa, zgodnie z drogowskazem lokalnej szosy asfaltowej. Podobnie powinni pojechać rowerzyści, bez względu na warunki pogodowe.

Wronów (70 km / 256 km / 3408 km)

Znajdujemy się w tym miejscu na terenie zespołu przyrodniczo krajobrazowego „Dolina Nysy koło Wronowa”. Rzeka płynie tu licznymi zakolami, tworząc malownicze starorzecza i oczka wodne wśród podmokłych lasów i łąk. Wyznaczona ścieżka dydaktyczna umożliwia poznanie procesów, jakie tu zachodzą i dokonywanie ciekawych obserwacji przyrodniczych. Jej pierwszym przystankiem jest widoczny ze szlaku rosnący na skraju wsi olbrzymi dąb szypułkowy o grubości ponad 9,5 m. Dąb ten powstał ze zrośnięcia się trzech drzew rosnących kiedyś oddzielnie. To najgrubsze drzewo w województwie opolskim.

We wsi położony jest zespół pałacowo-parkowy i folwark z XVIII w. z pałacem znacznie przebudowanym i rozbudowanym w stylu neobarokowym na początku XX w.

Dalej na wysokości pałacu idziemy w prawo. Prosty odcinek drogi gruntowej, którą teraz wędrujemy, wyznacza granicę Stobrowskiego Parku Krajobrazowego. Wkrótce po lewej stronie dostrzeżemy stary, ale zadbane, cmentarz leśny z nagrobkami mieszkańców wsi i właścicieli pałacu sprzed II wojny światowej. Dalej mijamy dawne wysypisko śmieci, a potem ruiny opuszczonego folwarku, którego zabudowania jeszcze w latach 70. XX w. wykorzystywane były przez PGR we Wronowie.

Po prawej stronie drogi mijamy zespół przyrodniczo-krajobrazowy Grądy Odrzańskie. Są tu dzisiaj bardzo już rzadkie i wartościowe pod względem przyrodniczym pozostałości zwartych kompleksów nadrzecznych grądów, czyli wielogatunkowych lasów liściastych z bogatym poszyciem. Uregulowanie w końcu XIX w. koryta Odry sprawiło, że są one pozbawione okresowych wylewów rzeki. Dzięki temu grądy zajęły miejsce bardziej typowych i naturalnych dla terenów zalewowych lasów łęgowych. W dalszej drodze, na dochodzącej z prawej strony

ścieżce, zauważymy grupowy pomnik przyrody w postaci rzędu 10 dębów czerwonych, a później 3 okazałe dęby szypułkowe na brzegu oczka wodnego.

Wędrując dalej, w grupie dębów na niewielkim wzniesieniu 5 m od drogi po jej lewej stronie, wśród krzewów możemy dostrzec granitowy krzyż typu łańskiego. Z krzyżem tym związana jest legenda mówiąca, że upamiętnia on miejsce, w którym został napadnięty i zabity przez rozbójników pewien kupiec.

Wkrótce opuszczamy las i park krajobrazowy, a nasza droga prowadzi na wprost w stronę zabudowań wsi Kopanie. Mijamy wieś, od niej trasa znowu wiedzie wygodną asfaltową drogą. Za wsią osiągamy skrzyżowanie – w lewo prowadzi droga do Łosiowa, my jednak zmierzamy prosto do sąsiedniej wsi.

Zwanowice (63 km / 249 km / 3401 km)

W polu po lewej stronie stoi opuszczony wiatrak typu holenderskiego. Po prawej stronie drogi – przepływowa elektrownia wodna Kopin ze śluzą, położona nad sztucznie wykopanym na początku XX w. kanałem Odry.

Noclegi:

Świetlica wiejska w Zwanowicach
– niezbędna własna karimata i śpiwór
tel. 508 145 432

Na skrzyżowaniu w Zwanowicach zmierzamy dalej prosto. Wracamy do skrzyżowania, na którym zostawiliśmy szlak i kontynuujemy wędrowkę drogą jezdnią wzdłuż kanału Odry. Po 2,7 km osiągamy kolejne skrzyżowanie we wsi Kruszyna, a przy nim odnowiony dawny zjazd. Nasza dalsza trasa przebiega odcinkiem oznakowanego kolorem niebieskim Brzeskiego Szlaku Średniowiecznych Polichromii. Po prawej stronie widzimy wykorzystywane przez brzeskich saperów tereny wojskowe. Docieramy do miejsca, w którym kanał łączy się z Odrą, a na wprost drogi widzimy olbrzymie elewatory zakładów tłuszczowych w Brzegu. Zmierzamy w ich kierunku ulicą Kruszyńską aż do ogrodzenia zakładów.

Brzeg (52 km / 238 km / 3390 km)

Nazwa wzmiankowanej w roku 1234 osady Wisseke brzegh mówi sama za siebie. O nadwodnym położeniu i funkcji transportowej świadczy także herb miasta: trzy białe kotwice. Wioska rybacka położona na lewym, wyższym brzegu rzeki Odry otrzymała prawa miejskie w 1248 r.

Miasto znakomicie się rozwijało dzięki korzystnemu usytuowaniu na skrzyżowaniu ważnych traktów handlowych ówczesnej Europy – Wysokiej Drogi (Via Regia) ze szlakiem bursztynowym. Od roku 1311 Brzeg był rezydencją Piastów legnicko-brzeskich, najdłużej panującej linii tej dynastii. Ostatni męski potomek rodu, 15-letni książę Jerzy IV Wilhelm, zmarł w roku 1675 i został pochowany w Legnicy. Po znacznych zniszczeniach II wojny światowej i długoletniej odbudowie, liczące obecnie 36 tysięcy mieszkańców, miasto szczyci się wieloma cennymi zabytkami. Pierwszym, którym napotkamy idąc wzdłuż Via Regia, jest imponujący gotycki kościół farny św. Mikołaja. W dzisiejszej formie pochodzi z przełomu XIV i XV w., powojenna odbudowa przywróciła mu dawny, gotycki wygląd.

W ołtarzu głównym kościoła św. Mikołaja, w środkowej szafie późnogotyckiego tryptyku św. Rodziny z ok. 1500 r., po lewej stronie dolnej części, przedstawiona jest Maria Salome, żona Zebedeusza, z synami - na jej kolanach siedzi mały Jakub z owocem granatu w prawej ręce, a niżej stoi mały Jan z kielichem w lewej - przyszli Apostołowie.

Wychodząc z kościoła św. Mikołaja, kierujemy się do ul. Mlecznej i skręcamy w prawo, do Rynku. Na środku placu znajduje się renesansowy ratusz z lat 1570-73. Następnie ul. Zamkową docieramy na Plac Zamkowy, gdzie wznosi się brzeski zamek i kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Wnętrza pojezuickiego kościoła z lat 1734-46 zdobią bogate iluzjonistyczne polichromie barokowe odnoszące się do wezwania kościoła.

Brzeski zamek z racji dziedziczą z arkadowymi krużgankami nazywany jest „śląskim Wawelem”. Jedna z najpiękniejszych rezydencji w Polsce powstała z przebudowy gotyckiej budowli w czasach panowania książąt Fryderyka II i Jerzego II (1530-1560), dokonanej przy udziale artystów włoskich tzw. komasków. Zamek wyróżnia się niezwykłą fasadą budynku bramnego z popiersiami 24 przodków książąt brzeskich, od legendarnego Piasta Kołodzieja, królów polskich i książąt śląskich

aż do wspomnianego Fryderyka II. Jego syn Jerzy II wraz z żoną Barbarą przedstawieni zostali w całopostaciowych rzeźbach, w otoczeniu herbów rodowych. Zamek jest siedzibą Muzeum Piastów Śląskich, z bogatymi zbiorami pamiątek piastowskich m.in. sarkofagów i kopii nagrobków książęcych. Drugie piętro Muzeum zajmuje stała wystawa sztuki śląskiej z XV-XVIII w. ze zbiorów Muzeum Narodowego

Noclegi:

Parafia Miłosierdzia Bożego
ul. ks. Makarskiego 49 (2 km od szlaku)
tel. 774 115 770, 774 115 535, 602 152 799

Szkolne Schronisko Młodzieżowe
ul. Kard. Wyszyńskiego 23
tel. 774 163 079, 511 927 800
ssm.brzegu@wp.pl, www.schronisko.brzeg.pl

Msze św. w Brzegu

Kościół św. Mikołaja: niedziele: 7:30, 9:00, 10:15, 11:30, 12:45, 17:30 (XI-III), 18:00 (IV-X), dni powszednie: 7:00, 17:30 (XI-III), 18:00 (IV-X)
Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego: niedziele i święta 7:00, 9:00, 11:00 (dla dzieci), 13:00 (suma), 16:00 (z wyjątkiem lipca i sierpnia), 18:00; dni powszednie 7:00, 18:00
Nabożeństwo w kościele ewangelicko-augsburskim (ul. Władysława Łokietka 9): niedziele 8:30

we Wrocławiu. Wśród dzieł sztuki tam zgromadzonych można znaleźć drewnianą polichromowaną barokową rzeźbę św. Jakuba, pochodzącą z dawnego kościoła klasztornego w Lubiążu, z warsztatu Matthiasa Steinla.

Z zamkiem sąsiaduje gotycka kaplica zamkowa św. Jadwigi, która jest największą nekropolią piastowską w kraju; w jej murach pochowano ponad 40 osób z brzeskiej linii tej dynastii.

Po przeciwległej stronie placu znajduje się okazała kamienna kolumna Trójcy Świętej z 1731 r. W narożnikach monumentu wypatrzymy figury świętych. Są tam: Jan Nepomucen, Jan Chrzcziciel, Józef i Roch w stroju pielgrzymim.

Spod zamku przez Park nad Fosą udajemy się ścieżką rowerową do ul. Lechickiej i ul. Wolności (tu przy skrzyżowaniu z ul. Kardynała Wyszyńskiego znajduje się Szkolne Schronisko Młodzieżowe). Nie zmieniamy kierunku i ul. Kilińskiego w dół przechodzimy pod wiaduktem kolejowym. Z lewej strony mijamy stadion miejski i wkraczamy na teren Parku Wolności, którego skrajem prowadzi wyasfaltowana alejka. Tak dochodzimy do drogi krajowej nr 94 będącej zarazem południową obwodnicą Brzegu, i przekraczamy ją w kierunku miejscowości po jej drugiej stronie.

Skarbimierz (48 km / 234 km / 3386 km)

Dawne niemieckie, a po II wojnie światowej rosyjskie, lotnisko wojskowe zostało zagospodarowywane na cele przemysłowe, a pobliski Skarbimierz-Osiedle to obecnie centrum mieszkaniowe i administracyjne gminy. Po lewej stronie na skraju osiedla nowoczesny, ale stylizowany na góralski, kościół św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

W oddali widzimy charakterystyczną wieżę kościoła w Małujowicach. Drogą w kierunku tej miejscowości przecinamy drogę krajową 39, która w tym miejscu jest łącznikiem Brzegu z autostradą A4.

Na polach w okolicy Małujowic, 10 kwietnia 1741 roku rozegrała się jedna z bitew I wojny śląskiej, zapoczątkowującej ekspansję Prus na wschód. Sukces wojsk pruskich praktycznie zadecydował o losie Śląska, odebranego Austrii i przyłączonego do Prus.

Małujowice (45 km / 231 km / 3383 km)

W centrum wsi znajduje się kościół pw. św. Jakuba Apostoła, który w roku 2016 został podniesiony do rangi – piątego w Polsce – sanktuarium św. Jakuba. Gotycki kościół z końca XIII w. z wieżą nadbudowaną w XV w. otoczony jest zachowanym w całości średniowiecznym murem z kamieni polnych. We wnętrzu największy w kraju zespół średniowiecznych malowideł od połowy XIV w. do końca XV. Wszystkie ściany kościoła – nawy i prezbiterium oraz obniżony drewniany strop – opatrzone są malowidłami. Ściany nawy zdobi tzw. Biblia pauperum ze scenami ze Starego i Nowego Testamentu. W łuku tęczowym przedstawienie Sądu Ostatecznego. W prezbiterium sceny maryjne, wśród nich za ołtarzem malowidła Matki Boskiej Miłosiernej i wyjątkowe, oryginalne i rzadkie w sztuce sakralnej, wyobrażenie Chrystusa

Msze św. ✚

niedziele i święta: 7:30, 12:00

Zwiedzanie po telefonicznym zgłoszeniu:
663 606 908

ukrzyżowanego przez cnoty. Polichromie na początku reformacji, jako niezgodne z protestancką estetyką, zostały pokryte tynkiem. Odkryte spod niego w latach 1865-70 przez pruskich konserwatorów, w latach 2010-12 zostały poddane fachowej renowacji zgodnej ze współczesną sztuką konserwatorską. Późnobarokowy ołtarz mieści obraz z połowy XX w. przedstawiający patrona kościoła. Również w scenach z Nowego Testamentu i Sądu Ostatecznego, namalowanych w nawie i w łuku tęczowym, wśród Apostołów, można doszukiwać się świętego Jakuba. Uznanie świątyni za sanktuarium sprawiło, że w małujowickim kościele zostały umieszczone w pozłacanym relikwiarzu relikwie tego świętego.

Kościół św. Jakuba stanowi najciekawszy fragment znakowanego na niebiesko Brzeskiego Szlaku Średniowiecznych Polichromii. Szlak ten wiedzie turystów przez najliczniejsze w skali kraju zagęszczenie kościołów wiejskich z lepiej lub gorzej zachowanymi gotyckimi malowidłami sakralnymi.

Ze skrzyżowania dróg przy kościele kierujemy się w prawo drogą w kierunku Psar; najpierw asfaltowa, na końcu wsi staje się ona drogą polną. Po około 1 km osiągamy nieznakowaną granicę województw i jesteśmy w powiecie oławskim w województwie dolnośląskim, zaś Droga św. Jakuba prowadzi zmienionym przebiegiem do Lipek i Olawy, by po 230 km od Małujowic osiągnąć granicę polsko-niemiecką.

Wszystkim pielgrzymom wędrującym dalej w stronę Santiago de Compostela życzymy dobrej Drogi! Wasze wędrowanie bez granic możliwe jest dzięki temu, że województwo opolskie – wraz z całym krajem – od 2004 roku jest częścią większej, otwartej całości: Unii Europejskiej.

Dziękujemy, że byliście z nami na Opolszczyźnie! Buen Camino!